

βράχου κάθετον σήραγγα, βάθους 18 μέτρων. Το προαύλιον τῆς σήραγγος ταύτης, οὗ τὸ ἐσωτερικὸν παριστάνει ἡ πρώτη τῶν ἡμετέρων εἰκόνων, δὲν ἦτο μόνον ὠρισμένον εἰς το νὰ ἐκφορτώνωνται ἐπ' αὐτοῦ αἱ ἐξορυσσόμεναι πέτραι, ἀλλὰ καὶ ἐκρησίμεινε πρὸς τοποθέτησιν τῶν τεραστίων ἀντλιῶν, διότι εἶχεν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ βράχος ἦτο πορρώδης καὶ ἀπερρόφα τὸ ὕδωρ, ὥστε ἦτο κίνδυνος μὴ ἐντὸς ὀλίγου τὰ διορυσσόμενα μέρη πληρῶνται ὕδατος, ἐὰν προηγουμένως δὲν ἐλαμβάνετο ἡ δέουσα πρόνοια.

Ἀπὸ τῆς σήραγγος ταύτης ὁρμώμενοι ἔσκαψαν οἱ ἐργάται περαιτέρω τὸν βράχον κατὰ διαφόρους διευθύνσεις. Καὶ ἐν πρώτοις κατεσκευάσθη ὁ αὐλαξ πρὸς συλλογὴν τοῦ ἀποστάζοντος ὕδατος, ὑπὲρ αὐτὸν δὲ εἰς μικρὰς ἀποστάσεις ἠγέρθησαν ξύλινα γέφυραι, ὡς φαίνεται ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν παρατεθειμένων εἰκόνων. Εἶτα κατὰ πλάτος καὶ κατὰ μῆκος τοῦ βράχου διετρήθησαν δίοδοι τόσον πλησίον ἀλλήλων κείμεναι, ὥστε ἡ βραχώδης ὁροφὴ, ὡς ἐν ταῖς παρὰ τὴν Βομβάην Ἰνδικαῖς ναοῖς, φαίνεται στηριζομένη μόνον ὑπὸ ἀπείρων στηλῶν. Τὸ μέρος τοῦτο τῶν ἐργασιῶν ἦτο λίαν δύσκολον καὶ κινδυνώδες, διότι ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ διεκιδῶν ὕδωρ πολλάκις ἠπειλῆσε νὰ καταπνίξῃ τοὺς ἐργαζομένους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπεδείχθη ἡ μάζα τοῦ βράχου τόσον εὐθρυπτος, ὥστε ἐδέχθη ἡ στέγη νὰ στηριχθῇ πολλαχοῦ διὰ δοκῶν. Τὸ ὑπὲρ τὰς διόδους πᾶχος τῆς στέγης ἦτο πέντε μέτρων, αἱ δὲ δίοδοι ἐν συνόλῳ εἶχον μῆκος 6,500 μέτρων, ἥτοι τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους τῆς σήραγγος τοῦ Γοθάρδου. Τὴν ὁροφὴν ἐστήριζον 467 βραχώδεις στῆλαι.

Ἀλλὰ διὰ τῆς διορύξεως 70 διόδων τὸ ἔργον δὲν ἦτο καθ' ὁλοκληρίαν τετελεσμένον. Ἐπρόκειτο ἤδη οἱ τοῖχοι τῶν υποχθονίων τούτων ὁδῶν ὡς καὶ ἡ ὁροφὴ νὰ διασκευασθῶσι καταλλήλως πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἐκρηκτικῶν ὑλῶν. Ἄν ἡ διόρυξις τοῦ πετρώδους σώματος χάρις εἰς τὰ τέλεια ἐργαλεῖα τῶν νεωτέρων χρόνων ἐγένετο μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς εὐκολίας καὶ ταχύτητος, ἡ διάτρησις

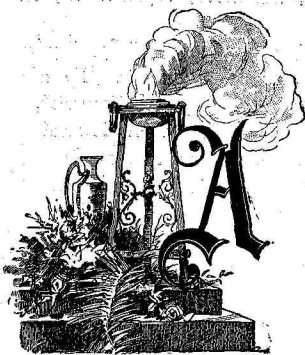
ὅμως ἐν τῷ βράχῳ 13,286 ὁπῶν, ἐχουσῶν κατὰ μέσον ὅρον 2,70 μέτρων βάθος, ἀπῆται μεγάλην δαπάνην καὶ χρόνου καὶ κόπου. Ἐν τούτοις καὶ αἱ ὁπαὶ αὗται ἦσαν κατὰ Σεπτέμβριον ἔτοιμοι καὶ εἶχον ὀλικὸν μῆκος 36 χιλιομέτρων.

Μετὰ τοῦτο ἤρχισαν νὰ γεμίζωσι τὰς ὁπάς ταύτας. Ἐπὶ μικρῶν τροχιῶν ἐκινεῖτο κάρρον, ὁπόθεν οἱ ἐργάται εὐκόλως ἔδυναντο νὰ εἰσάγωσι τὰς πυριτιδοβολὰς ἐντὸς τῶν ὁπῶν. Αἱ πυριτιδοβολαὶ αὗται συνίσταντο ἐκ μίγματος πυρίτιδος καὶ δυναμίτιδος. Περίεργος ὅμως εἶνε ὁ τρόπος, καθ' ὃν οἱ ἐργάται ἐτοποθέτουν τὸ φῶς ἐπὶ τοῦ ἀνεστραμμένου γύρου τοῦ πύλου των, διὰ νὰ ἔχωσι τὰς χεῖρας ἐλευθέρας.

Μετὰ τὸ πέραν καὶ τῆς οὐχὶ ἀκινδύνου ταύτης ἐργασίας συνεδέθησαν ἅπασαι αἱ πυριτιδοβολαὶ διὰ χαλκῶν συρμάτων, ἅτινα ἐπερατοῦντο εἰς ἡλεκτρικὴν τινὰ συστοιχίαν μακρὰν ἐπὶ τῆς ἀντίπεραν κειμένης ὄχθης Long Island. Εἰς ἐπίτασιν δὲ τῆς ἐκρηκτικῆς δυνάμεως ἀφῆθη τὸ ὕδωρ ἐλευθέρως νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν υποχθόνιον χώρον, ἀφ' οὗ πρῶτον ἀπεμακρύνθησαν ἀπ' αὐτοῦ πᾶσαι αἱ μηχαναὶ καὶ αἱ οἰκοδομητικαὶ ὕλαι. Ἦδη ἤρκει μία καὶ μόνη πίσις κομβίου τίνος τῆς ἡλεκτρικῆς συστοιχίας πρὸς ἀνακρίαν ἀναφλέξιν τῶν 13,286 πυριτιδοβολῶν μετὰ 150,000 χιλιogramμων δυναμίτιδος καὶ πυρίτιδος καὶ ἀνατίναξιν τοῦ τεραστίου βράχου.

Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο ἄνευ τινὸς ἀπεικταίου καὶ συμφῶνως πρὸς τὰς προσδοκίας τοῦ κόσμου πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων. Κατὰ τοιαύτας ὑπονομευτικὰς διαρρηξείας ἀπεδείχθη πολλάκις ὅτι οὐδένα διατρέχουσι κίνδυνον τὰ περὶ χώρα, ἐπειδὴ τὰ περὶ καὶ ὑπὲρ τὸν βράχον στρώματα τοῦ ὕδατος σημαντικῶς ἐξασθενίζουσι τὴν ἔντασιν τῆς ἐκρηκτικῆς δυνάμεως πρὸς τὰ ἔξω. Διὰ τοῦ μηχανικοῦ τούτου θαυματουργήματος οἱ ἀπαράμιλλοι Ἀμερικανοὶ προσέδθηκαν ἕνα ἀκόμη μαργαρίτην εἰς τὸν στέφανον τῆς τεχνουργικῆς αὐτῶν μεγαλονοίας.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΕΣΠΕΡΙΑΣ.

δυνατοῦσα πλέον νὰ παρακολουθήσω τὴν οἰκτρὰν πορείαν, ἣν ἔλαβον τὰ ἡμέτερα πολιτικά πράγματα ἕνεκα δὲ τούτου ἴσως ἀπαυδήσασα καὶ τῶν συρμῶν τὰς εὐμεταβλήτους μορφὰς νὰ ἐπισκοπήσω, ἐπικαλοῦμαι πάλιν τὴν εὐμένειάν Σου χωρὶς νὰ Σ' ἐξαναγκάσω εἰς τὴν εἰλικρινῇ ὁμολογίαν, ὅτι πιθανῶς ἐδιδάχθης μικρόν τι ἐκ τῆς δεκαπενθημέρου πολυλογίας μου. Ἀποδείξεις τούτου ἔστωσαν τὰ ἑξῆς.

Ἐν τινι γερμανικῇ φύλλῳ ἀνέγνωμεν ἐσχάτως πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς πρώτης ἐντυπώσεως, ἣν ἐπροξένησεν εἰς τὸν Ἀλέξανδρον τῆς Βουλγαρίας ἡ κήρυξις τοῦ πολέμου ὑπὸ τῆς Σερβίας. Κατ' ἐκείνην ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν, λέγεται, ὁ Ἀλέξανδρος ἔπαιξε μετὰ τῶν ὑπουργῶν του νὰ banque. Ὅτε δ' ἔφθασεν ἡ εἰδησις, ὁ ἡγεμὼν ἀνεπήδησε ἀνακράζων — „Ἐάν δὲν ἦμην Ἀλέξανδρος, ἦθελον νὰ ἦμαι Διογένης!“ „Ἐρωτηθεὶς δὲ τί κινίττετο διὰ τῶν λόγων τούτων, ἀπήντησε — „Διότι θὰ ἐξήτουν τότε τὸν Μιλάνον μὲ τὸ φανάρι, διὰ νὰ τὸν κρεμάσω εἰς τὸν λόγον μου!“ Οἱ ὑπουργοὶ ἐμβρόντητοι ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐπείσθησαν ὅτι ὁ πόλεμος μετὰ Βουλγαρίας καὶ Σερβίας θὰ ἦεν ἀπελπιστικός. Τόσον δὲ βέβαιος ἦτον ὁ ἡγεμὼν περὶ τῆς νίκης, ὥστε μετ' ὀλίγον ἀνέκραξεν: „Εὐπρὸς εἰς τὴν Νύσαν!“ Ὅλῃοι τινὲς ἐτόλμησαν νὰ παρατηρήσωσιν, ὅτι ὁ Τσάρος δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τοῦτο, ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος κατηγάγων ἀπήντησεν — „Ἐκεῖ ὅπου εἶνε ἡ Νύσσα, ὁ Αὐτοκράτωρ χάνει τὴν δίκην του!“

Ἡ ἑλληνικὴ ἀρχαίτης εἶχε τὰ ἑπτὰ της θαύματα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκόμη σχεδὸν ὅλως ἄγνωστος νῆσος Κορέα δὲν ἔμεινε ἀπίσῳ, ἔχει δὲ καὶ αὐτὴ ἑπτὰ ὁλόκληρα θαύματα τοῦ κόσμου. Ταῦτα, ὡς διαβεβαίουσιν οἱ ἰθαγενεῖς, εἶνε τὰ ἑξῆς: 1) Μία θερμὴ πηγὴ ἐκτάκτου ἰαματικῆς δυνάμεως. 2) Δύο μακρὰν ἀλλήλων κείμεναι πηγαί, ὧν ὁσάκις ἡ μία ζυωρῶς ἀναβλύξῃ, ἡ ἑτέρα ἀμέσως ἀποστεγνοῦται καὶ ξηραίνεται. Ἀμφοτέρων τὸ ὕδωρ ἔχει γεῦσιν γλυκυτάτην. 3) Ἐν ἄντρον, δι' οὗ πνέει παγερός ἀνεμος τόσον σφοδρῶς, ὥστε οὐδεὶς ἀνὴρ δύναται νὰ σταθῇ ἀπέναντί του. 4) Ἐν πυκνῶτατον δάσος, τοῦ ὁποῦ ἐσάκις ἐν δένδρον ἀποκοπῇ, ἀμέσως ἀναβλαστάνει ἄλλο ἐκ τῆς ρίζης του. 5) Εἷς ἐπιπλέων λίθος, περὶ τὸν ὁποῖον ἀνήγειραν ναόν. 6) Εἷς βράχος, ἔστις διαρκῶς ἐκπέμπει εὐάρεστον θερμότητα. 7) Μία σταγὼν ἰδρωτός τοῦ Βούδδα· τριάντονα βήματα μακρὰν τοῦ ναοῦ, ἐν ᾧ φυλάσσεται, οὐδεμία γλῶττι βλαστάνει, οὐδὲν ἄνθος, οὐδὲν δένδρον ἐκπέμπει πρὸς τὴν οὐρανὸν τοὺς θαλεροὺς του κλάδους, οὐδέποτε δὲ ζῶόν τι τολμᾷ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν τόπον τοῦ θαύματος!

Ἐν Μεξικῷ ὑπάρχει σιδηροὺν ὕψος, κείμενον πλησίον τῆς πόλεως Δουράγκο. Τὸ περίεργον τοῦτο ὕψος ἔχει ὕψος 600 περίπου ποδῶν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὁροπεδίου, ἐφ' οὗ κεῖται. Καὶ τὸ μὲν μῆκος του εἶνε ἐνὸς μιλίου, τὸ δὲ πλάτος, ἐνὸς τρίτου μιλίου. Ἡ μάζα αὐτοῦ συνίσταται ἐκ σιδηρίτου λίθου, ἔστις λέγεται ὅτι εἶνε ἑξαίρετου καθαρότητος, καὶ τὸ ποσὸν αὐτῆς ὑπολογίζεται εἰς 100 ἑκατομμύρια τόνων.

Οἱ ἰατροὶ, ὁ κόσμος ὅλος καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ μεγαλείτεροι φουμαδόροι δὲν ἀφίνουν καμμίαν περίστασιν νὰ παρέλθῃ χωρὶς νὰ παραπονεθῶσι κατὰ τοῦ καπνοῦ καὶ νὰ τονίσωσιν οἱ μὲν ἔσσην βλάβην προξενεῖ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, οἱ δὲ ὅσας περιττὰς ἕνεκα αὐτοῦ ἀναγκάζονται νὰ

υποστῶσι δαπάνας. Ἐν τούτοις παρέστη ὅμως καὶ μία εὐκαιρία, καθ' ἣν ὁ καπνὸς ἀπεδείχθη μεγάλης ὠφελείας πρόξενος καὶ χρησιμώτατος τῇ ἐπιστήμῃ. Ὅταν πρὸ ὀλίγων ἐνιαυτῶν ἐπρόκειτο νὰ γίνη ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς βασιλείας τῆς Ἀγγλίας διεθνὴς ἐκθεσις ἱχθυῶν, τὸ γερμανικὸν τμήμα τοῦ Ζωολογικοῦ σταθμοῦ τῆς Νεαπόλεως εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀποστείλῃ εἰς αὐτὴν συλλογὴν διαφόρων περιέργων θαλασσιῶν ὄντων, τὰ ὁποῖα ὅμως εἶχεν ἀποδειχθῇ ὅτι ἦτον ἐντελῶς ἀδύνατον νὰ με-

χωρὶς νὰ χάσῃ ἢ νὰ μεταβάλῃ τὴν ὡραίαν αὐτῆς μορφήν. Διὰ τοῦ ἀπλοῦ τοῦτου μέσου κατέστη δυνατόν νὰ σταλῇ εἰς Λονδίνον ἡ λαμπρὸ ἐκείνη συλλογὴ θαλασσιῶν πλασμάτων, ἐνδιατωμένων εἰς τὰ βάθη τῆς Μεσογείου θαλάσσης, καὶ ἐκεῖ νὰ προκαλέσῃ τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκστασιν τῶν Ἀγγλῶν. — Πολλοὶ ἰσχυρίσθησαν μέχρι τοῦδε, ὅτι τὰ φοβερὰ σιγάρα τοῦ μονοπωλίου εἶνε ἱκανὰ νὰ δηλητηριάσωσι βαθυηδὸν τὸν λαὸν τῆς Ἰταλίας, οὐδεὶς ὅμως ἐσκέφθη ποτὲ ὅτι τὸ καπνίζον τοῦτο δη-

ταφερθῶσιν εἰς τόσῃ ἀπόστασιν ἀβλαβῆ. Αἱ μέδουσαι εἶνε θαυμασίως ἄβρὰ καὶ τρυφερά ζῶα, τὸ κωδωνοειδὲς σῶμά των ἀποτελεῖται ἐξ ἄβρᾶς διαφανοῦς οὐσίας, ὅπουθεν προεκβάλλονται αἱ λεπταὶ καὶ ἀκαταπαύστως ἔνθεν κἀκείθεν κινούμεναι προσακτρίδες. Κομψόταται συγχρόνως εἶνε καὶ αἱ γραίμαί, ἃς διὰ τῶν βραχιόνων τοῦ σχηματίζει τὸ ζῶον, ὁμοίως δὲ περίεργοι εἶνε αἱ λεπτοφυεῖς νηρηίδες καὶ πολλὰ ἄλλα αἰδέρια τῇ ἔντι θαύματα τοῦ ὠκεανοῦ, τὰ ὁποῖα δυσκόλως στέλλονται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ κατὰ τὴν μεταφορὰν χάνουσι τὴν συμμετρίαν τοῦ σώματός των καὶ γίνονται ἀμορφοὶ ὄγκοι.

Νεαρὸς τις ὅμως Ἰταλὸς, ὀνόματι Σαλβατῶρε Λοβιάγκο, εἶρεν εὐφυῶς τινα καὶ ἐνταῦτ' ἀπλούστατον τρόπον πρὸς ἀποστολὴν τῶν ζῴων. Τὸ δοχεῖον, ἐνῶ εὐρίσκειται ἐντὸς τοῦ ὕδατος ἡ μέδουσα, καλύπτεται ὑπὸ ὑαλίνου κώδωνος, ἐντὸς δ' αὐτοῦ ἐμφυσᾶται καπνὸς σιγάρου καὶ μάλιστα καπνὸς σιγάρου χειρίστης, εἰ δυνατόν, ποιότητος. Τί σημαίνει τοῦτο, τὸ γνωρίζει μόνον ὁ ἐν Ἰταλίᾳ ἐπὶ τινα χρόνον διατρίψας.

Ἐκεῖ ὑπάρχουσι σιγάρα δυνάμενα νὰ καταστῶσι φοβερώτατα καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, ὥστε ἀλλοίμονον εἰς τὰς αἰσθήσεις τῶν εὐαίσθητων μεδουσῶν, ὅταν ἐκτεθῶσιν εἰς τὸν πνιγρὸν καπνὸν των. Ἄμα ὡς ὁ κώδων πληρωθῇ τοῦ δηλητηριώδους τούτου καπνοῦ τὸ πείραμα εἶνε τελειωμένον, διότι τὸ ὕδωρ ἀπορροφᾷ αὐτὸν καὶ ἡ μέδουσα ἀποναρκοῦται ἐντελῶς καὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει δύναται ὁπουδήποτε νὰ μεταφερθῇ,

λητήριον ἡδύνατο νὰ καταντῆσῃ χρήσιμος καὶ πιστὸς θεράπων τῆς ἐπιστήμης.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ ἄνω βῆθέντι ζωολογικῷ σταθμῷ ἐργαζομένων εἶνε μέγας καὶ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνεται σημαντικῶς. Ἐν αὐτῷ ἀντιπροσωπεύονται σχεδὸν ὅλα τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης, οἱ Γερμανοί, οἱ Ἀγγλοὶ, οἱ Ἑλβετοί, οἱ Οὐγγροί, οἱ Ρῶσοι, οἱ Βέλγοι, οἱ Ἰσπανοί, οἱ Ὀλλανδοὶ καὶ οἱ Ἀμερικανοί. Τὸ γερμανικὸν κράτος ἔδωκεν ἐν ἀρχῇ ὑπὲρ τοῦ μοναδικοῦ τούτου καθιδρύματος ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων, ἥδη δὲ χρηρεῖται τῇ διευθυντῇ τοῦ γερμανικοῦ τμήματος Dr. Dobrn ἑτησίως εἴκοσι χιλιάδας φράγκων, ἀντὶ τούτου δ' ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαθέτῃ ἐλευθέρως καὶ δωρεὰν 10 θέσεις, κατεχομένης πάντοτε ὑπὸ γερμανῶν ἐπιστημόνων.

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΥ.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ. — Πρὸς τοὺς κ. κ. Συνδρομητὰς τῆς Κλειῶς, ὅσοι δὲν κατέβαλον ἔτι τὴν ἀπὸ 1/13. Ἰανουαρίου 1885 ἀρχομένην συνδρομὴν αὐτῶν. Θερμῶς παρακαλοῦμεν αὐτοὺς νὰ ἐκτιμήσωσι τὰς ἡμετέρας δυσίας καὶ ν' ἀνακουφίσωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τε τῶν τρεχουσῶν υποχρεώσεων καὶ τῶν νέων δαπανῶν, ἃς ἐπιβάλλει καὶ ἡ ἐπὶ δευτέρον ἔτος παράτασις τοῦ βίου τῆς Κλειῶς.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Ἡράκλειος, δρόμος εἰς μέρη πέντε, καὶ τὸ πῦρ ὑπὸ τὴν αἰθάλην, βιβλιοκρισία Μ. Κ. Εἰκόνες Ἡρακλείου ἐν σελ. 317, τῆς Αυτοκρατορίας Μαρτίνας καὶ τοῦ Κόμητος Ἀθαλαργίου παρὰ τοῦ Χαγάνου τῶν Ἀβάρων ἐν σελ. 320, τῆς Μαρτίνης φευγούσης ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ Πατριάρχου ἐν σελ. 321. — Περὶ καθαροῦ ἀέρος. — Ἐφευρέσεις καὶ ἀνακαλύψεις (μετὰ τριῶν εἰκόνων ἐν σελίδι 326. — Κόριννα ἡ ἐκ Τανάγρας τῆς Βοιωτίας ποιήτρια. Εἰκὼν Μᾶξ ἐν σελ. 325. — Ἐπιστολαὶ ἐξ Ἑσπερίας. Τὸ σύνθημα προοίμιον. — Ὁ Ἀλέξανδρος τῆς Βουλγαρίας ὡς Διογένης. — Τὰ ἐπὶ θαύματα ἀγνώστου μοι τίως νῆσου. — Σιδηρὸν ὄρος ἐν Μεξικῷ. — Ὁ καπνὸς ὡς θεράπων τῆς ἐπιστήμης. — Ὁ ζωολογικὸς σταθμὸς τῶν Γερμανῶν ἐν Νεαπόλει. — Μικρὰ Ἀλληλογραφία, ἀλλὰ λίαν σπουδαία καὶ ἐπείγουσα.

Ἐκδότης Π. Α. ΖΗΤΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, ἐν Λειψίᾳ. — Χάρτης ἐκ τῆς Neue-Papiermanufaktur ἐν Στρασβούργῳ. — Μελάνη Frey & Sening, ἐν Λειψίᾳ.